

Unge fædre – en cost-savings analyse

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	4
2	Datagrundlag.....	6
3	Baggrundskarakteristika for fædrene	8
3.1	Udsathed i barndommen: Anbringelser og forebyggende foranstaltninger	9
3.2	Uddannelse	10
3.3	Familieforhold	12
3.4	Kriminalitet.....	15
4	Fædrenes førstefødte barn.....	17
5	Offentlige udgifter og indtægter.....	20
5.1	Arbejdsmarkedsstatus	20
5.2	Skatteindbetalinger.....	22
5.3	Dagpenge	23
5.4	Kontanthjælp	23
5.5	Førtidspension	24
5.6	Sygedagpenge	25
6	Cost-savings analyse	26
7	Konklusion.....	30
8	Appendiks: Analyse af udgifter og indtægter	31

Forord

CEBR har i efteråret 2016/foråret 2017 udarbejdet denne analyse for Mødrehjælpen. Formålet har været at sammenligne unge fædre med mænd, der bliver fædre i en senere alder og derved afdække eventuelle forskelle mellem unge og ældre fædre. Desuden er der lavet en cost-savings analyse af de unge fædre, hvor der sammenlignes med ældre fædre. Fokus er på overførselsindkomster. CEBR vil gerne takke forskergruppen bestående af Lektor Fane Groes (Copenhagen Business School) for værdifulde og konstruktive kommentarer i arbejdet med rapporten. Eventuelle fejl og mangler i rapporten er udelukkende forfatterens ansvar.

Rapporten er udarbejdet af:

Edith Madsen, seniorrådgiver CEBR

Annette Hammershøj Jensen, student CEBR

Kristina Storm Ellehammer, student CEBR

1 Indledning

Denne analyse undersøger mænd, der bliver fædre i en meget ung alder. I dag er de fleste indsatser og tiltag fra samfundets side rettet mod unge mødre og deres mulighed for at fuldføre en uddannelse, opbygge og bevare tilknytning til arbejdsmarkedet samt at udvikle forældreegenskaber. Der er imidlertid mindre fokus på indsatser rettet mod de mænd, der bliver fædre i en ung alder. Denne rapport bidrager til at sætte fokus på de helt unge fædre ved at give en grundig beskrivelse af dele af deres sociale og økonomiske forhold. Dette kan medvirke til at pege på, hvilke indsatser der vil være relevante for denne gruppe, herunder om det er bestemte undergrupper fokus bør rettes mod.

Formålet med denne analyse er først og fremmest at kortlægge en del af det offentlige indtægter og udgifter for mænd, der bliver fædre som helt unge. At blive far som helt ung defineres i denne analyse som mænd, der bliver fædre for første gang som 16-21 årige. Gruppen af helt unge fædre er forholdsvis lille og udgør mellem 1,5 og 2,5 pct. af de fødselsårge, der indgår i analysen. Dette svarer til mellem 650 og 1.150 mænd i hver fødselsårge.

Analysen undersøger det offentlige indtægter i form af skatteindbetalinger og det offentlige udgifter til en række overførselsindkomster (kontanthjælp, førtidspension, dagpenge og sygedagpenge). Derudover indledes analysen med en beskrivelse af de helt unge fædres grad af udsathed i barndommen, deres uddannelsesniveau og familieforhold samt kriminalitet.

Analysen viser for det første, at det offentlige indtægter overstiger det offentlige udgifter til overførselsindkomster for de helt unge fædre. Det samme gør sig gældende for de ældre fædre. Dernæst viser analysen, at det offentlige nettoudgifter er højere (dvs. nettoindtægterne er lavere) for de helt unge fædre sammenlignet med mænd, der bliver fædre i en senere alder. I gennemsnit er forskellen ca. 32.500 2015-kr pr person pr år. Beregningen af forskellen er baseret på en længere tidsperiode, hvor de samme mænd følges, mens de er i alderen 20-40 år. Den umiddelbare forklaring på denne forskel er, at de helt unge fædre har markant lavere beskæftigelsesfrekvens og modtager flere velfærdsydelser sammenlignet med de andre grupper af fædre. Derudover har de helt unge fædre lavere indkomst og dermed lavere skatteindbetaling. Forskellen på 32.500 2015-kr siger, hvor meget det offentlige nettoindtægter ville kunne øges med per person per år, hvis de helt unge fædre havde samme arbejdsmarkedsadfærd som mænd, der blev fædre i en senere alder.

Udover at kortlægge de helt unge fædres offentlige nettoudgifter giver denne rapport også en beskrivelse af de helt unge fædres karakteristika. Beskrivelsen viser, at en større andel blandt de helt

unge fædre har været udsatte i barndommen (har været anbragt uden for hjemmet eller har modtaget forebyggende foranstaltninger) sammenlignet med ældre fædre. Derudover har de helt unge fædre som voksne lavere uddannelsesniveau og en større andel dømmes for kriminalitet. I forhold til familieforhold er der en langt større andel blandt de helt unge fædre, der ikke bor sammen med barnet eller barnets mor i årene omkring barnets fødsel. Endelig viser den beskrivende analyse også, at de helt unge fædres børn i højere grad er udsatte end ældre fædres børn. Alt i alt betyder dette, at gruppen af helt unge fædre og deres børn adskiller sig markant fra de ældre fædre og deres børn.

Det er vigtigt at understrege, at opgørelsen af det offentlige nettoudgifter for de helt unge fædre ikke siger noget om, hvorvidt de højere nettoudgifter for de helt unge fædre skyldes det, at manden bliver far i en meget ung alder, eller hvorvidt forklaringen er, at denne gruppe af fædre har anderledes baggrund og dermed ender med at være anderledes ift. uddannelsesniveau og arbejdsmarkedstilknytning end mænd, der bliver fædre senere i livet. En indikation af at dele af forskellen i nettoudgifter skyldes, at de helt unge fædre har anderledes baggrundskarakteristika end de, der bliver fædre i en senere alder, er, at der blandt denne gruppe er en markant højere andel, der har været udsatte som børn. Det er velkendt, at de personer, der har været anbragt uden for hjemmet (er udsatte) som børn eller unge, har lavere uddannelsesniveau og lavere sandsynlighed for at blive selvforsørgende senere hen i livet end ikke-udsatte børn. Det kan altså være en del af forklaringen på, at arbejdsmarkedstilknytningen er anderledes for de helt unge fædre. En anden måde at udtrykke dette på er, at de mænd, der som børn faldt indenfor gruppen af udsatte, i sammenligning med ikke-udsatte børn har højere sandsynlighed både for at blive fædre for første gang i en meget ung alder og for at klare sig dårlige på arbejdsmarkedet.

De dele af analysen, der følger mændenes udvikling over tid, viser ikke tegn på, at det er selve det at blive far, der har betydning for uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning. For de helt unge fædre er analysen dog vanskeliggjort af, at disse unge mænd bliver fædre i den alder, hvor man typisk vil starte på en uddannelse og forholdsvis få er på arbejdsmarkedet. Hvorvidt de helt unge fædres vej til uddannelse og senere hen indtræden på arbejdsmarkedet er anderledes end den ville have været, hvis de ikke havde fået et barn som helt unge, kræver en mere detaljeret analyse end det har været muligt inden for dette projekts rammer.

Til sidst skal det understreges, at analysen bygger på gennemsnitsbetragtninger, og at den altså viser, at de helt unge fædre i gennemsnit klarer sig dårligere end ældre fædre på en række parametre. Det betyder ikke, at alle helt unge fædre klarer sig dårligere end ældre fædre.

Resten af rapporten er organiseret som følger. Afsnit 2 indeholder en beskrivelse af datagrundlaget for analysen. Afsnit 3 giver en beskrivelse af de unge fædres baggrundskarakteristika. Afsnit 4 undersøger udsathed (anbringelser og forebyggende foranstaltninger) for fædrenes førstefødte barn. Afsnit 5 beskriver de enkelte komponenter af det offentlige indtægter og udgifter. I afsnit 6 præsenteres cost-savings analysen. Afsnit 7 giver en opsummering af de fundne resultater. Afsnit 8 er et appendiks med en mere detaljeret beskrivelse af analysen af udgifter og indtægter.

2 Datagrundlag

I dette afsnit præsenteres datagrundlaget for analysen af de unge fædre. Analysen er baseret på mændene fra fødselsårgangene 1973-1982. På denne måde følges alle årgange til de er mindst 30 år. De er inddelt i grupper på baggrund af deres alder, da de blev fædre første gang. Vi anvender data for udgifter, indtægter og baggrundskarakteristika for mændene i årene 1988-2013. Data stammer fra Danmarks Statistiks registre, hvor det senest tilgængelige år for de fleste registre (herunder indkomstregistret) på tidspunktet for udførelsen af denne opgave er 2013.

Lexis-diagrammet i Tabel 1 viser sammenhængen mellem alder og årstal for de forskellige fødselsårgange¹.

Tabel 1. Lexis-diagram over kohorterne

Alder/Årstal	1988	1993	1998	2003	2008	2013
40 år						Årgang 1973
35 år					Årgang 1973	Årgang 1978
30 år				Årgang 1973	Årgang 1978	Årgang 1983
25 år			Årgang 1973	Årgang 1978	Årgang 1983	
20 år		Årgang 1973	Årgang 1978	Årgang 1983		
15 år	Årgang 1973	Årgang 1978	Årgang 1983			

Tabel 1 viser for eksempel, at mændene fra 1973-årgangen fyldte 30 år i løbet af 2003, mens mændene fra 1978-årgangen fyldte 25 år i løbet af 2003. Mændene i denne analyse undersøges generelt i alderen 16-40 år, men ikke alle i analysen når i sagens natur at blive 40 år. Den første årgang fra 1973 kan som den eneste følges helt til de er 40 år, mens den sidste årgang fra 1982 kun når at blive 31 år. Det betyder, at alle fødselsårgangene 1973-1982 indgår i det anvendte data, når de er i aldrene 16-31 år.

¹ Bemærk at årgang 1983 er indtegnet i diagrammet for at illustrere sammenhængene mellem årgang, alder og årstal med et 5-årigt interval, men at årgang 1983 ikke indgår i analyserne.

Mændene inddeles i fire grupper efter alderen, hvor de bliver fædre for første gang på følgende måde:

1. Mænd, der er blevet fædre, da de var mellem 16 og 21 år gamle, betegnes som "helt unge fædre".
2. Mænd, der er blevet fædre, da de var mellem 22 og 25 år gamle, betegnes som "unge fædre".
3. Mænd, der er blevet fædre, da de var mellem 26 og 30 år gamle, betegnes som "ældre fædre".
4. Mænd, der ikke er blevet fædre som 30-årige, betegnes som "restgruppen".

Vi vil fremover referere til disse grupper som "fædre grupper". Mænd, der bliver fædre, inden de fylder 16 år, udelades helt fra denne analyse. Restgruppen er en sammensat gruppe, der består af mænd, der bliver fædre efter, de er fyldt 30 år og af mænd, der aldrig bliver fædre. Den yngste årgang i analysen når kun lige at blive 30 år i 2013. Det er derfor ikke muligt at se i data, om mændene i restgruppen bliver fædre på et senere tidspunkt. Restgruppen udelukkes derfor fra analysen. Desuden indgår mændene kun i analysen hvis de optræder i befolkningsregisteret (og altså har en folkeregisteradresse i Danmark) i et givent år. Kun fædre til børn, der overlever det første leveår, medtages i analysen.

Tabel 2 nedenfor viser antal og fordeling af mændene efter fødselsårgang og fædre gruppe.

Tabel 2. Mændene fordelt på årgange og grupper

Årgang	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre	Restgruppen	Total
	Antal				
1973	1.158	4.337	11.558	28.113	45.166
1974	1.092	4.124	11.601	28.225	45.042
1975	1.050	4.240	11.610	28.603	45.503
1976	976	3.757	10.811	27.157	42.701
1977	931	3.460	10.458	26.502	41.351
1978	926	3.315	10.453	26.918	41.612
1979	890	3.153	10.197	26.512	40.752
1980	841	2.956	10.014	26.270	40.081
1981	733	2.793	9.372	25.201	38.099
1982	665	2.796	9.171	25.869	38.501
Total	9.262	34.931	105.245	269.370	418.808
	Procent				
1973	2,6	9,6	25,6	62,2	100
1974	2,4	9,2	25,8	62,7	100
1975	2,3	9,3	25,5	62,9	100
1976	2,3	8,8	25,3	63,6	100
1977	2,3	8,4	25,3	64,1	100

1978	2,2	8,0	25,1	64,7	100
1979	2,2	7,7	25,0	65,1	100
1980	2,1	7,4	25,0	65,5	100
1981	1,9	7,3	24,6	66,1	100
1982	1,7	7,3	23,8	67,2	100
Total	2,2	8,3	25,1	64,3	100

Tallene i Tabel 2 viser, at der over fødselsårgangene er sket et markant fald i andelen, der bliver førstegangsfædre som helt unge (16-21 år) og som unge (22-25 år). De yngste blandt de helt unge fædre i fødselsårgang 1973 fik deres første barn i 1989, hvor gennemsnitsalderen for førstegangsfædre var 28,8 år, mens de yngste blandt de helt unge fædre i fødselsårgang 1982 fik deres første barn i 1998, hvor gennemsnitsalderen for førstegangsfædre var 30,2 år².

Desuden viser Tabel 2, at fødselsårgangene af mænd født i starten af 1980'erne er væsentligt mindre end fødselsårgangene født i starten af 1970'erne. Dette stemmer overens med de meget lave fødselstal i første halvdel af 1980'erne³. Det ses også, at mere end 60 pct. af mændene fra årgangene 1973-1982 ikke havde fået børn som 30 årige. Denne restgruppe er en sammensat gruppe, der består af mænd, der bliver fædre i en senere alder samt mænd, der aldrig bliver fædre. Gruppen er derfor ikke velegnet til analyser af sammenhænge mellem mænds alder ved første barn og deres sociale og økonomiske forhold. Denne gruppe udelades derfor som før nævnt af analyserne i de næste afsnit.

En vigtig forudsætning for at kunne inddele mændene i grupper efter deres alder, hvor de bliver fædre første gang, er at følge mændene til en vis alder. I en tværsnitsanalyse vil man ikke kunne kategorisere en mand der ikke er blevet far som eksempelvis 25 årig korrekt, da man ikke ved om denne mand vil falde i gruppen der bliver far som 25-30 årig eller restgruppen. På denne måde kan fejlagtig sortere nogle fra som i virkeligheden skulle være med i analysen. Dette kan lede til fejlagtige konklusioner. Derfor er 1982-årgangen den yngste årgang, der er medtaget i denne analyse.

3 Baggrundskarakteristika for fædre

I dette afsnit undersøges en række baggrundskarakteristika for fædre grupperne. Afsnittet viser, hvordan de forskellige grupper adskiller sig fra hinanden på parametrene udsathed i barndommen,

² Statistikbanken, Danmarks Statistik, Tabel FOD11

³ www.dst.dk/ext/257654889/0/formid/1995-Befolkningsudviklingen-siden-1960--pdf

uddannelse, familiestatus (herunder bopæl med barnet) og kriminalitet. Resultaterne viser, at de helt unge fædre adskiller sig markant fra grupperne af mænd, der bliver fædre i en senere alder.

3.1 Udsathed i barndommen: Anbringelser og forebyggende foranstaltninger

En del børn modtager forebyggende foranstaltninger eller bliver anbragt uden for deres hjem i løbet af deres barndom. Disse børn har altså på et eller flere tidspunkter i deres barndom haft behov for særlig støtte og hjælp. De underliggende grunde til at et barn modtager enten en forebyggende foranstaltning eller anbringes uden for hjemmet kan være mange og komplekse og kan både skyldes problemer hos forældrene og/eller hos barnet. Gruppen defineres af Børne- og Socialministeriet som socialt udsatte børn og unge⁴ og kan derfor med rette betragtes derfor som en gruppe af børn og unge, der er særligt sårbare og i risiko for selv at ende som udsatte i deres voksenliv. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger kan altså benyttes som en indikator for udsathed i barndommen. Det er en hændelse, der har fundet sted forud for, at de er blevet fædre for første gang.

Blandt de helt unge fædre har lige under 18 pct. været anbragt uden for hjemmet på et tidspunkt i løbet af deres barndom. Dette er en markant større andel end i de øvrige grupper af fædre, hvor andelen er på hhv. ca. 8 og 4 pct., jf. Tabel 3.

Tabel 3. Anbringelser (i pct.) fordelt på fædre grupper

	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
Har været anbragt	17,6	8,4	3,9
Har ikke været anbragt	82,4	91,6	96,1

Det samme mønster gentager sig, når man betragter andelen, der har modtaget forebyggende foranstaltninger. Der er fortsat en større procentdel af de helt unge fædre, der har modtaget forebyggende foranstaltninger, end det er tilfældet for de andre grupper af fædre, jf. Tabel 4. Dog er disse andele langt mindre for alle grupper af fædre, der betragtes i analysen, end andelen, der er blevet anbragt.

⁴ Socialpolitisk Redegørelse, 2016, Social- og Indenrigsministeriet

Table 4. Forebyggende foranstaltninger (i pct.) fordelt på fædre grupper

	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
Har fået forebyggende foranstaltninger	5,4	3,2	1,5
Har ikke fået forebyggende foranstaltninger	94,6	96,8	98,5

Denne opgørelse af anbringelser uden for hjemmet og modtagelse af forebyggende foranstaltninger giver en stærk indikation af, at gruppen af helt unge fædre i langt højere grad har været socialt udsatte som børn end de andre grupper af fædre, der betragtes i analysen.

Det er velkendt, at børn der har været anbragt uden for hjemmet i en periode af deres barndom har væsentligt anderledes livsforløb end børn, der ikke har været anbragt i deres barndom. Blandt andet viser en forskningsoversigt fra SFI, at de anbragte børn ikke klarer sig godt som ikke-anbragte børn på alle parametre som skolepræstation, helbred og trivsel. Derudover viser oversigten, at de anbragte børn senere hen i voksenlivet har større sandsynlighed for at ende med lav eller helt uden uddannelse end ikke-anbragte børn⁵. Dette underbygges endvidere af en nyere undersøgelse, ligeledes fra SFI, af fødselsårgangene 1980-82. De tre fødselsårgange følges i de første år af deres voksenliv. Undersøgelsen viser, at unge der har været anbragt uden for hjemmet i løbet af deres barndom klarer sig dårligere, blandt andet ift. at gennemføre en uddannelse og at være i beskæftigelse, end unge der ikke har været anbragt i løbet af deres barndom⁶.

Alt i alt betyder dette, at vi vil forvente, at de helt unge fædre i gennemsnit klarer sig dårligere ift. uddannelse og arbejdsmarkedsdeltagelse alene af den grund, at der blandt de helt unge fædre er en overrepræsentation af dem, der har haft en problemfyldt opvækst.

3.2 Uddannelse

Der er en høj grad af sammenhæng mellem den enkeltes uddannelsesniveau og det at blive selvforsørgende senere hen i livet. Derfor regnes det at tage en uddannelse for et centralt succeskriterie. Selvforsørgelse er vigtigt både for den enkeltes livskvalitet og velstand og for den

⁵ "Anbragte børn og unge: En forskningsoversigt", SFI, 2009, Tine Egelund, Pernille Skovbo Christensen, Turf Böcker Jakobsen, Tina Gudrun Jensen og Rikke Fuglsang Olsen.

⁶ "Tidligere anbragte som unge voksne", SFI, 2011, Rikke Fuglsang Olsen, Tine Egelund og Mette Lausten.

samlede velstand i det danske samfund. Derfor er der i disse år stort politisk fokus på, at så mange som muligt får en uddannelse⁷.

Tabel 5 viser fordelingerne på uddannelsesniveau for de tre grupper af fædre. Tallene viser den højst fuldførte uddannelse i 2013. På dette tidspunkt er den yngste fødselsårgang 30 år og den ældste fødselsårgang 40 år, jf. Tabel 1, og de fleste forventes derfor at have færdiggjort en uddannelse.

Tabel 5. Højest fuldførte uddannelse i år 2013, procent

	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
Manglende uddannelsesoplysninger	5,84	4,06	3,44
Grundskole	49,21	29,16	13,24
Almengymnasiale uddannelser	2,38	3,24	3,24
Erhvervsgymnasiale uddannelser	0,68	1,38	2,05
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	34,96	46,62	43,05
Korte videregående uddannelser	2,06	4,35	6,83
Mellemlange videregående uddannelser	3,18	6,30	12,95
Bachelor	0,33	0,68	1,82
Lange videregående uddannelser	1,35	3,83	12,18
Forskeruddannelser	-	0,39	1,18

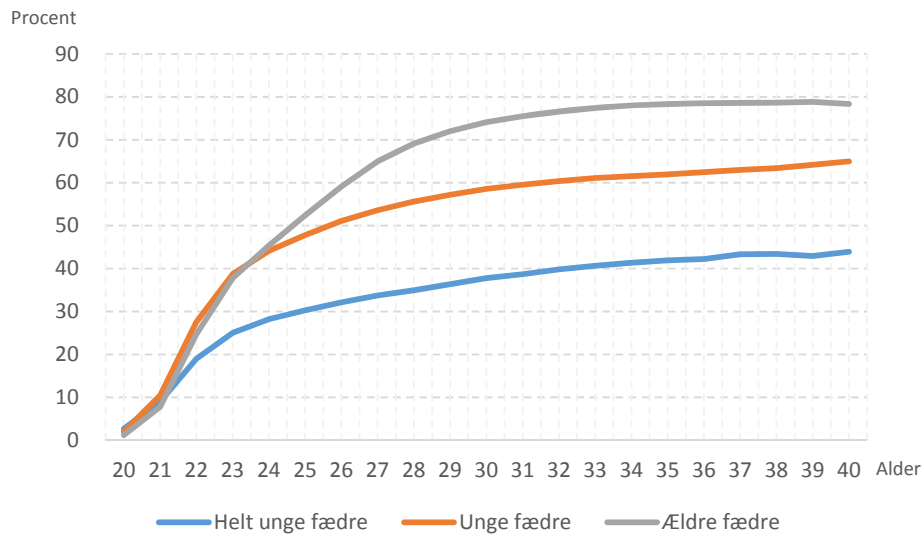
Anmærkning: Uddannelsesniveau er beregnet på baggrund af UDDA. Grupper med mindre end 5 observationer er udeladt

Tallene viser, at 49,2 pct. af de helt unge fædre ikke har opnået uddannelse ud over grundskolen. Denne andel er væsentlig højere end i de øvrige grupper af fædre, hvor 29,2 pct. af de unge fædre og 13,2 pct. af de ældre fædre kun har grundskole. Der er også en tendens til, at de ældre fædre har det højeste niveau af uddannelse. Dette er ikke overraskende, idet det er velkendt, at både kvinder og mænd, der vælger at tage lange uddannelser også typisk vælger at få børn senere. Der er således markante forskelle på, hvor meget uddannelse de tre grupper af fædre opnår.

For at undersøge bevægelserne over alder ift. at opnå en uddannelse undersøges andelen, der færdiggør en kompetencegivende uddannelse (erhvervsfaglig eller videregående uddannelse) over alder, se Figur 1.

⁷ Se blandt andet "Tro på dig selv - det gør vi", Regeringen, 2017.

Figur 1. Andel med kompetencegivende uddannelse

Figur 1 viser tydeligt, at udviklingen er forskellig i de tre grupper af fædre. Først og fremmest ligger andelen med en kompetencegivende uddannelse væsentligt lavere for de helt unge fædre i alle aldersgrupper fra 22 år og frem. Andelen i de to andre grupper er forholdsvis ens op til og med 24 år, hvorefter andelen blandt de ældre fædre, der opnår en kompetencegivende uddannelse, fortsat stiger. Det skyldes, som beskrevet ovenfor, at denne gruppe også tager de længste uddannelser. Dermed er der en forholdsvis stor andel, der først færdiggør uddannelsen i slutningen af 20'erne.

En mere detaljeret undersøgelse af indskrivning og eventuel færdiggørelse af uddannelser og den mere præcise sammenhæng mellem dette og det at blive fader til et barn vil åbenlyst være interessant. Dette gælder særligt for de helt unge fædre, hvoraf en meget stor del ender med kun at have en grundskole uddannelse. Det er ikke muligt at sige ud fra analyserne i denne rapport, hvorvidt det skyldes det at få et barn, eller det skyldes bagvedliggende faktorer som udsathed i barndommen, jf. afsnit 3.1.

3.3 Familieforhold

Det at få det første barn opleves for de fleste forældre som en stor påvirkning af deres dagligdag. Og forældre bruger en stor del af deres tid på aktiviteter med børnene. For nogle kan det tænkes at føre til ændringer ift. uddannelse og arbejdsliv. Der er undersøgelser, der viser at disse ændringer kan være forskellige for mænd og kvinder. Mens kvinders løn ser ud til at være påvirket i negativ retning af det at få et barn er der mindre påvirkning af mænds løn ved at blive forældre. En forklaring på denne forskel kan være, at der sker en specialisering indenfor familien, således at mændene arbejder på

arbejdsmarkedet og kvinderne i højere grad har opgaver i hjemmet herunder børnepasning. En anden forklaring kan være at kvinder får lavere løn end mænd på grund af diskrimination på arbejdsmarkedet⁸.

Der er i disse år stort fokus på, hvordan forældres sociale forhold nedarves til børnene. Der er bred enighed om, at opvækstvilkår, herunder forældres evne til at tage vare på deres barn, har stor betydning for et barns trivsel, præstation i skolen og senere hen evne til at mestre eget liv fx i forhold til selv at få en velfungerende familie og blive selvforsørgende.

I registerdata er der ikke mulighed for at se på, hvordan et barn påvirker forældrenes tidsforbrug på forskellige aktiviteter i og udenfor hjemmet, ligesom der heller ikke er oplysninger om forældreevner. Det vi dog kan undersøge, er hvorvidt fædre bor sammen med deres førstefødte barn og hvorvidt de bor sammen med barnets mor før og efter barnets fødsel.

Bopæl med barnet vil give en indikation af fædrenes kontakt til deres børn. Dette er opgjort på baggrund af barnets bopæl og faderens bopæl (folkeregisteradresser). Bemærk at forældre, der ikke bor sammen, skal vælge en enkelt adresse som barnets bopæl, selv hvis forældremyndigheden deles ligeligt⁹. Denne adresse vil være barnets folkeregisteradresse. Det at faderen ikke bor sammen med barnet betyder altså ikke nødvendigvis, at faderen har begrænset kontakt til sit barn, men blot, at faderen, moderen og barnet ikke bor på samme bopæl.

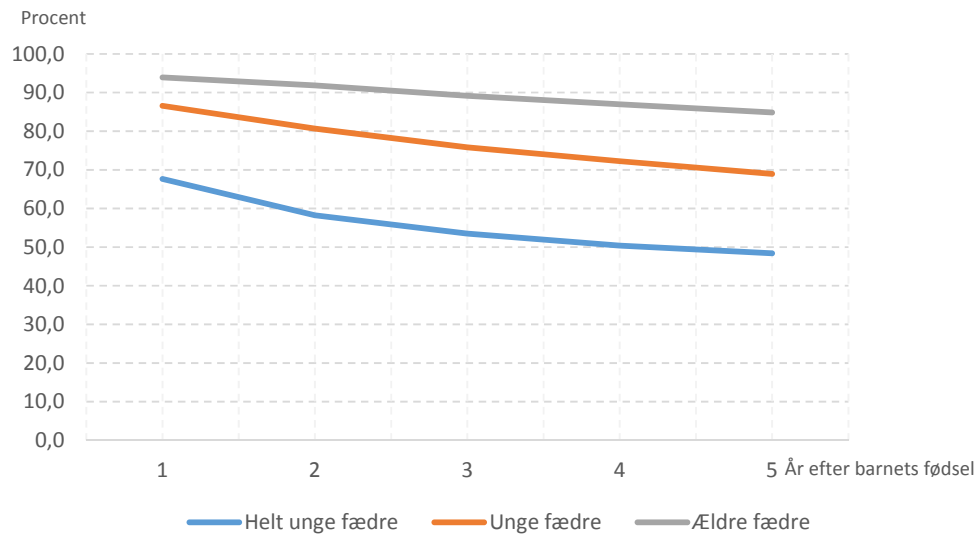
Figur 2 viser, hvor stor en andel af de fædre, der bor sammen med deres førstefødte barn. Vi ser, at andelen af helt unge fædre, der bor sammen med deres førstefødte barn, er markant lavere end den tilsvarende andel for de andre grupper af fædre. Figuren viser også, at andelen falder med barnets alder, således at når barnet er 5 år, er der væsentligt færre, der bor sammen med faderen. Dette gælder for både helt unge, unge og ældre fædre. Forskellen mellem helt unge og unge fædre i hvorvidt faren bor sammen med sit førstefødte barn er omkring 20 procentpoint i årene op til barnet er 5 år gammelt.

---

⁸ "The Relationship between Age at First Birth and Mother's Lifetime Earnings: Evidence from Danish Data", PLOS ONE, 2016, Leung, Groes & Santaaulalia-Llopis.

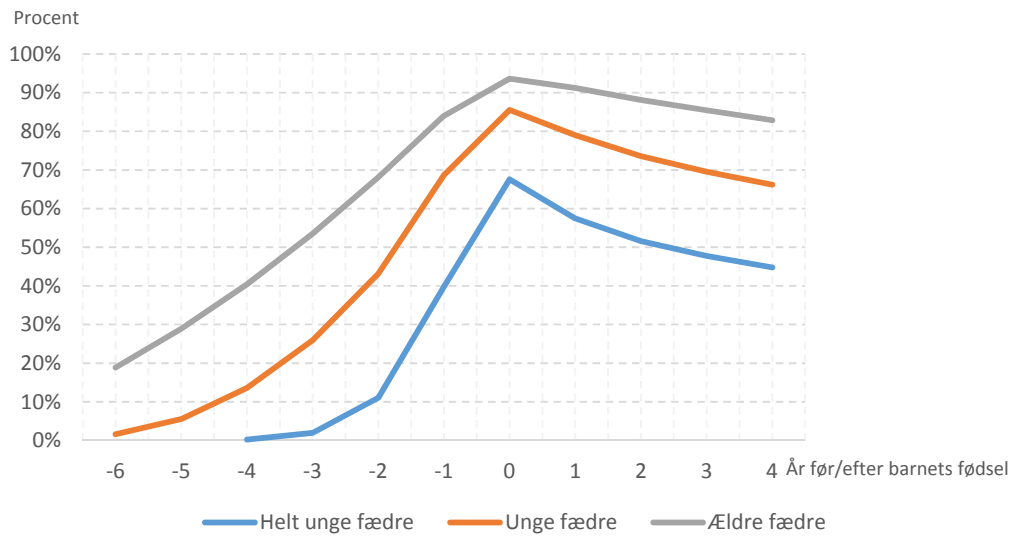
⁹ <https://www.borger.dk/familie-og-boern/skilsmiss-og-familiebrud/hvor-skal-barnet-bo>

Figur 2. Procentdel førstefødte børn, der har bopæl med deres far

Som beskrevet ovenfor betragter vi andelen af fædre i de forskellige fædre grupper, der bor sammen det førstefødte barns mor i årene før og efter barnets fødsel. Dette giver en indikation af hvordan adfærden med hensyn til familiedannelse er, samt hvorvidt familierelationerne er stabile eller ej i de forskellige grupper af fædre. Figur 3 viser, at der både før og efter barnets fødsel er markant færre blandt de helt unge fædre, der bor sammen med barnets mor. Så dette betyder, at der er flere børn af helt unge fædre, der vokser op i mere ustabile familierelationer, hvor forældrene ikke på noget tidspunkt bor sammen.

Figur 3. Bopæl med det førstefødte barns mor

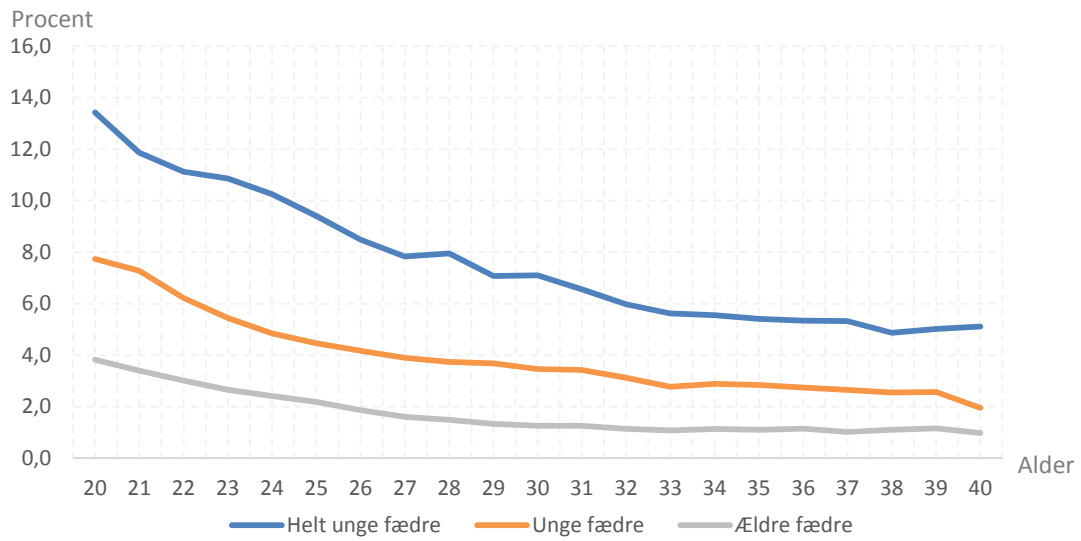

3.4 Kriminalitet

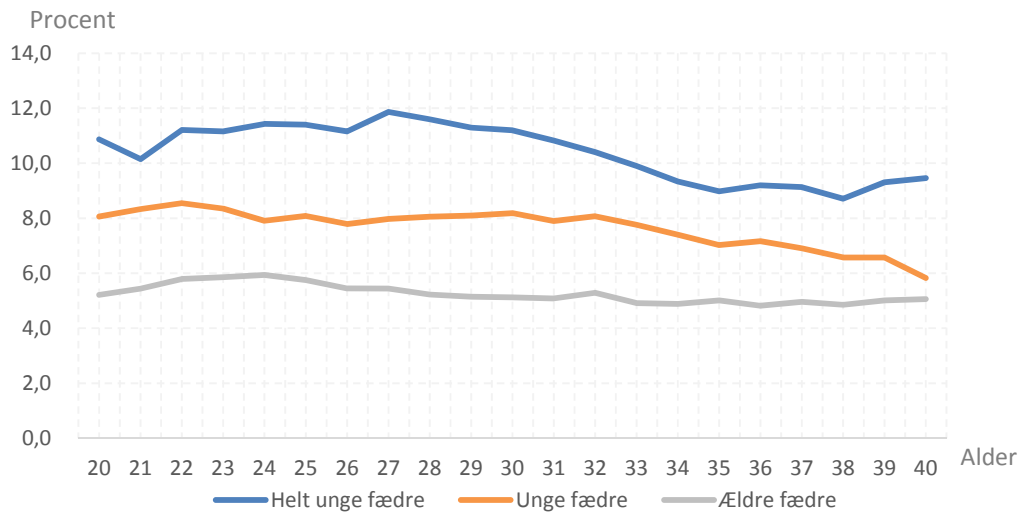
Dette afsnit belyser omfanget af kriminalitet i de forskellige grupper af fædre. Som mål for kriminalitet betragter vi de strafferetlige afgørelser, der var fældende. Det vil sige afgørelser, der førte til, at den tiltalte blev fundet skyldig i den pågældende lovovertrædelse. De strafferetlige afgørelser opdeles i tre typer af kriminalitet: straffeloven (bl.a. seksualforbrydelser, voldsforbrydelser og ejendomsforbrydelser herunder indbrud og butikstyveri), færdselsloven (bl.a. spirituskørsel og hastighedsovertrædelser) og øvrige særlove (bl.a. våbenloven og lov om euforiserende stoffer).

Figureerne nedenfor viser andelen af fædre i en given alder, der har fået en dom efter de tre kategorier af love. Overordnet set viser tallene, at en markant højere andel af de helt unge fædre har domme for de forskellige typer af kriminalitet sammenlignet med unge og ældre fædre. En anden markant tendens er, at andelen, der dømmes efter straffeloven, er faldende med alderen for alle de tre grupper af fædre, jf. Figur 4. For de helt unge fædre falder andelen, der er dømt i henhold til straffeloven fra at være xx pct. for de 20-årige til at være ca. 5 pct. for de 35-40-årige.

Figur 4. Andel med en afgørelse efter straffeloven efter alder

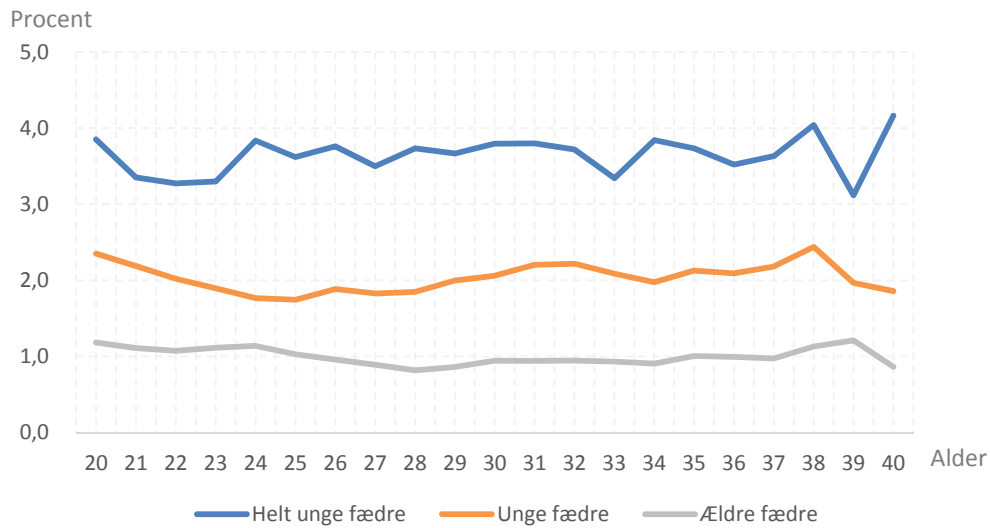

Figur 5. Andel med en afgørelse efter færdselsloven

Figur 6. Andel med en afgørelse efter øvrige særlove

Alt i alt er der altså mere kriminalitet blandt de helt unge fædre end i andre fædre grupper. Det er uklart, hvad forskellene skyldes. Igen er dette en faktor der forventes at have betydning for fædrenes børn i deres opvækst og senere livsforløb. En nyere undersøgelse fra Rockwool Fonden viser fx, at drenge hvis far har været i fængsel selv har øget sandsynlighed for at få en fængselsdom under deres egen børns opvækst, samt at piger hvis far har været i fængsel har øget sandsynlighed for at faderen til deres egne børn får en fængselsdom¹⁰.

4 Fædrenes førstefødte barn

I dette afsnit rettes fokus mod fædrenes førstefødte barn. Vi undersøger graden af udsathed hos børnene ved at betragte anbringelser udenfor hjemmet og modtagelse af forebyggende foranstaltninger, jf. beskrivelsen i Afsnit 3.1. Resultaterne i det foregående afsnit viste tydeligt, at de helt unge fædre adskiller sig markant fra mænd, der bliver fædre i en senere alder, blandt andet ved at en større andel har været udsatte i barndommen og en større andel er dømt for kriminalitet. Det er velkendt, at en del af forældrenes karakteristika nedarves til børnene. Dermed er børn af udsatte forældre selv i risiko for at ende som udsatte i både barndom og voksenliv¹¹.

¹⁰ "Valg af partner vigtig for social arv i kriminalitet", Rockwool Fonden, 2017.

¹¹ Se blandt andet Socialpolitisk Redegørelse, 2016, Afsnit 5.1.

Tabel 6 viser andelen af de førstefødte børn, der har været anbragt udenfor hjemmet i de forskellige fædre grupper. Tallene er opgjort separat for hver fødselsårgang af børnene for at være sammenlignelige mellem de tre fædre grupper. For de ældste fødselsårgange af børnene er der kun børn af helt unge fædre, mens der for de yngste fødselsårgange af børnene kun er børn af de ældre fædre. I fødselsårgangene 1995-2003 er der børn af både helt unge og unge fædre.

Tabel 6. Andel førstefødte (pct.) der er eller har været anbragt

Fødselsårgang	Alder i 2014	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
1990	24	34,5	-	-
1991	23	18,4	-	-
1992	22	17,0	-	-
1993	21	12,7	-	-
1994	20	13,1	-	-
1995	19	11,0	10,7	-
1996	18	14,4	7,1	-
1997	17	12,8	6,1	-
1998	16	13,1	4,6	-
1999	15	11,2	3,5	1,4
2000	14	6,6	4,1	1,7
2001	13	7,9	2,7	1,3
2002	12	6,4	3,1	0,7
2003	11	5,7	2,1	0,9
2004	10	-	2,5	0,6
2005	9	-	1,5	0,6
2006	8	-	1,7	0,5
2007	7	-	1,1	0,5
2008	6	-	-	0,5
2009	5	-	-	0,4
2010	4	-	-	0,3
2011	3	-	-	0,2

For børnene i fødselsårgangene 1995-2003 ser vi, at der blandt børnene med helt unge fædre er en markant større andel, der er eller har været anbragt udenfor hjemmet i en periode af deres barndom. Andelen er over 10 pct. i de ældste fødselsårgange og er altså mere end dobbelt så høj som for børnene af de unge fædre som igen er højere end andelen blandt børnene af de ældre fædre.

Selve anbringelsen af et barn er omkostningstung for det offentlige. Derudover kommer de omkostninger både for barnet og for samfundet, der måtte følge af, at barnet har haft problemfyldte

opvækstvilkår. Tallene viser altså, at der er grund til at have særlig fokus på børn af helt unge fædre. Denne analyse afdækker ikke de underliggende grunde til at børnene er blevet anbragt udenfor hjemmet, og i hvilket omfang det har noget at gøre med faderens alder. Ikke desto mindre afdækker den dog disse markant højere anbringelsesrater for børnene af helt unge fædre sammenlignet med de andre fædre grupper.

Tabel 7 viser andelen af de førstefødte børn, der har modtaget mindst én forebyggende foranstaltning i de forskellige fædre grupper. Tallene viser det samme mønster som for anbringelser uden for hjemmet. Der er en markant større andel af de helt unge fædres førstefødte børn, der modtager mindst en forebyggende foranstaltning.

Tabel 7 Andel førstefødte (pct.) der har modtaget forebyggende foranstaltninger

Fødselsår	Alder i 2014	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
1990	24	33,3	-	-
1991	23	24,5	-	-
1992	22	23,8	-	-
1993	21	20,8	-	-
1994	20	18,5	-	-
1995	19	17,3	16,0	-
1996	18	21,7	12,7	-
1997	17	19,3	10,0	-
1998	16	18,5	8,3	-
1999	15	16,0	7,9	3,9
2000	14	11,3	7,3	3,6
2001	13	10,6	5,5	2,8
2002	12	6,7	4,9	2,5
2003	11	11,8	3,6	2,1
2004	10	-	4,5	1,5
2005	9	-	2,5	1,2
2006	8	-	2,8	1,0
2007	7	-	1,3	0,7
2008	6	-	-	0,6
2009	5	-	-	0,5
2010	4	-	-	0,2
2011	3	-	-	0,3

5 Offentlige udgifter og indtægter

I dette afsnit beskrives en række offentlige udgifter til overførselsindkomster samt offentlige indtægter fra skatteindbetalinger for de tre grupper af fædre. De anvendte metoder er beskrevet mere detaljeret i Afsnit 8 (Appendiks).

5.1 Arbejdsmarkedsstatus

Mændenes arbejdsmarkedsstatus vil give en indikation af de forskellige fædre grupperes træk på visse velfærdsydelse (udgifter for det offentlige) og skatteindbetalinger (indtægter for det offentlige). For en person der er i beskæftigelse, vil det offentlige have en skatteindtægt via beskatning af lønindkomsten. Størrelsen på denne indtægt vil selvsagt afhænge af, om lønindkomsten er høj eller lav. For en person, der er uden beskæftigelse og på offentlig forsørgelse, som for eksempel kontanthjælp eller førtidspension, vil det offentlige samlet set have en nettoudgift til denne overførselsindkomst.

Tabel 8 viser et øjebliksbillede af mændenes arbejdsmarkedsstatus i 2013 (mere præcist i november 2013) for de tre grupper af fædre. Tallene viser, at 67,2 pct. af de helt unge fædre, 80,2 pct. af de unge fædre og 89,8 pct. af de ældre fædre er i beskæftigelse i 2013. Hovedparten er altså i beskæftigelse for alle tre grupper af fædre, men der er en betydelig forskel mellem grupperne. De helt unge fædre ligger betydeligt lavere end de andre grupper af fædre. Omvendt er der en betydeligt større andel blandt de helt unge fædre, som er uden for arbejdsstyrken og i stedet modtager førtidspension og kontanthjælp. Andelen blandt de helt unge fædre, der modtager disse to velfærdsydelser, er rundt regnet dobbelt så høj som andelen blandt de unge fædre. Tallene viser også, at en endnu større andel af de ældre fædre er i beskæftigelse end de unge fædre, og dermed er andelen af de ældre fædre, der modtager overførselsindkomster, mindre end for de unge fædre.

Tabel 8. Arbejdsmarkedsstatus i 2013, procent

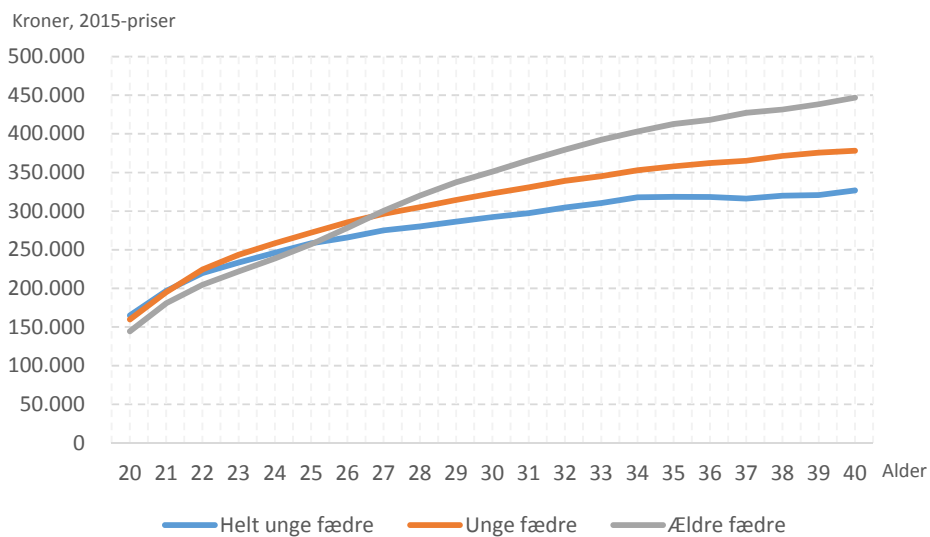
	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
Arbejdsløs	6,87	5,09	3,06
Beskæftigede	67,24	80,23	89,80
Førtidspension	6,74	3,03	1,03
Kontanthjælp	8,86	4,46	1,56
Sygedagpenge	1,31	1,13	0,54
Under uddannelse	0,88	0,75	0,79
Øvrige udenfor arbejdsstyrken	8,11	5,32	3,21

Anmærkning: Baseret på IDAP 2013 (arbejdsmarkedsstatus november 2013)

Figur 7 viser udviklingen over tid (alder) i den gennemsnitlige erhvervsindkomst (lønindkomst, samt virksomhedsoverskud for selvstændige) for alle i beskæftigelse. Alle fædre grupperne starter på omtrent samme indkomstniveau i første del af 20'erne. Herefter stiger det gennemsnitlige indkomstniveau, men mest i gruppen af de ældre fædre, og denne gruppe ender med en væsentlig højere gennemsnitlig indkomst i slutningen af 30'erne end de helt unge og unge fædre. Der er ikke noget i Figur 7, der indikerer, at der sker store ændringer i indkomsten i årene omkring fødslen af det første barn. Hvis dette var tilfældet skulle man se en ændring i indkomstniveauet i aldre, hvor det første barn fødes. Dette er fundet blandt kvinder i alle aldre i en forskningsartikel fra CBS¹².

I stedet peger tallene på, at der er underliggende forskelle mellem grupperne af fædre i, hvor godt de klarer sig på arbejdsmarkedet, men at det altså ikke nødvendigvis har noget at gøre med den nye rolle som far til et barn.

Figur 7. Gennemsnitlig erhvervsindkomst (før skat) for beskæftigede

Den store forskel i præstation på arbejdsmarkedet mellem de forskellige fædre grupper er ikke overraskende, givet forskellene blandt grupperne på parametre som udsathed i barndommen og uddannelsesniveau, jf. de foregående afsnit. Forskellene gælder både ift. beskæftigelse og indkomstniveau (som kan ses som et mål for værdien af det, der produceres) og vil altså tilsammen betyde, at der både er færre blandt de helt unge fædre, der er i beskæftigelse, men også, at dem, der er

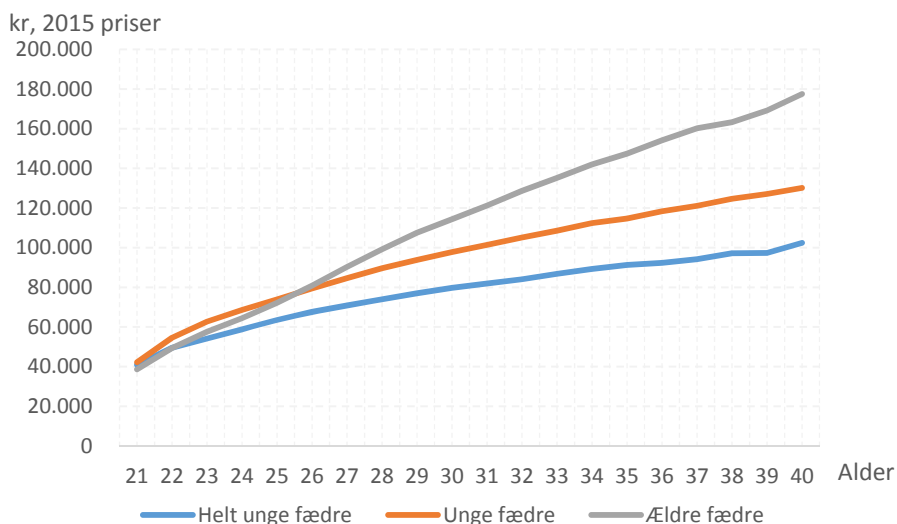
¹² "The Relationship between Age at First Birth and Mother's Lifetime Earnings: Evidence from Danish Data", PLOS ONE, 2016, Leung, Groes & Santaaulalia-Llopis.

i beskæftigelse, har lavere indkomst og dermed lavere skatteindbetaling. Begge dele trækker i retning af, at det offentlige nettoudgifter til de helt unge fædre vil være højere end for de unge og ældre fædre.

5.2 Skatteindbetalinger

Det offentlige indtægter udgøres af skatteindbetalinger som afhænger af den enkeltes indkomstniveau. Både lønindkomst fra arbejde samt overførselsindkomster beskattes. Figur 8 viser den samlede skatteindbetaling (som udover skat af indkomst indeholder skat af aktieudbytte og ejendomsværdiskat) for de tre grupper af fædre.

Figur 8. Skattebetaling i alt, indtægter

Figur 8 viser den gennemsnitlige skatteindbetaling opgjort pr. person-år for de tre grupper af fædre. Billedet er ikke overraskende givet forskellene i arbejdsmarkedstilknytning mellem fædre grupperne, jf. Afsnit 5.1. Som 40-årige betaler de helt unge fædre i gennemsnittet omkring 100.000 kr. i skat pr. år, hvor de unge fædre og de ældre fædre i gennemsnittet betaler henholdsvis ca. 130.000 kr. og ca. 180.000 kr. i skat pr. år.

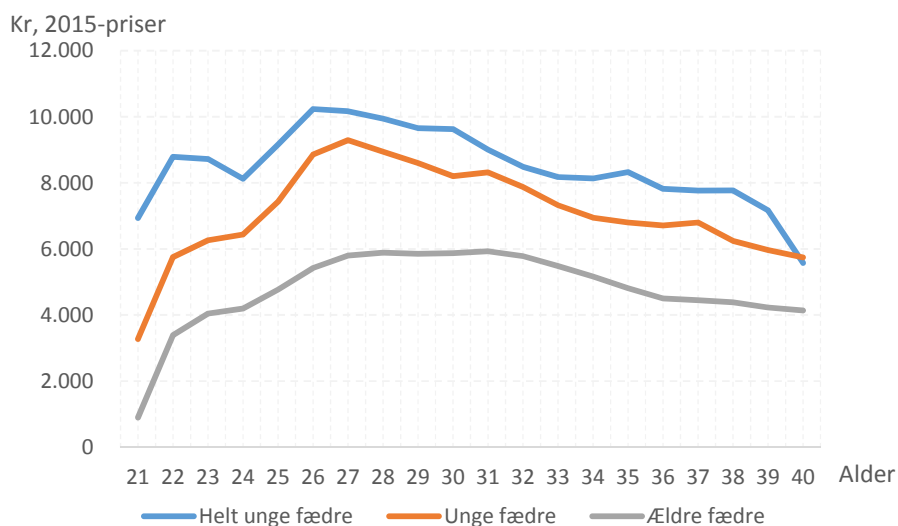
Da skatteindbetalingerne inkluderer skat af aktieudbytte og ejendomsværdiskat skal forskellen mellem fædre grupperne fortolkes med forsigtighed, idet de ikke kun kan forklares med forskelle i løn- og overførselsindkomsterne, men også skyldes forskelle i opsparing i form af aktier og bolig. Beskatningen af en eventuel ejerbolig er en beskatning af en del af forbruget, som altså kun opgøres for boligejere.

Implicit er der altså medregnet en adfærdsændring ift. forbrug og opsparing, som påvirker skatteindbetalingen, som kommer af indkomststigningen ved at komme i arbejde.

5.3 Dagpenge

De helt unge fædre modtager den største gennemsnitlige udbetaling af dagpenge på tværs af alle aldre med undtagelse af, når de bliver 40 år. Her modtager de i gennemsnit det samme som unge fædre, jf. Figur 9. Bemærk at tallene er for et gennemsnit over alle i gruppen og altså ikke kun over de personer, der modtager dagpenge. Alt i alt er forskellene mellem helt unge og unge fædre ikke stor. Dette er ikke overraskende givet den forholdsvis lille forskel i andelen, som er arbejdsløse, jf. Tabel 8.

Figur 9. Årlige dagpenge og uddannelsesgodtgørelse, udgifter

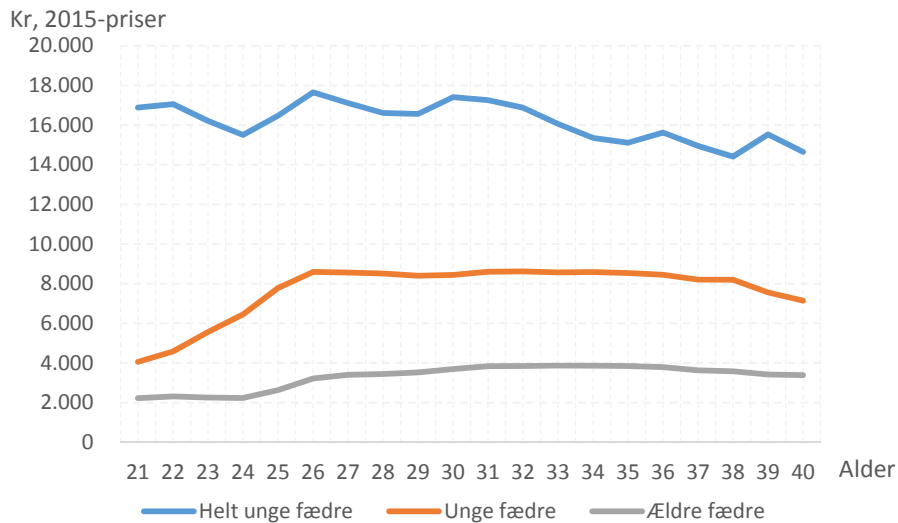

Fælles for de tre fædre grupper er, at udbetalingen af dagpenge toppe omkring 26-27 års alderen, hvorefter den falder i takt med, at mændene bliver ældre. Dette skyldes formentligt, at der i disse aldre er en overgang fra uddannelse til arbejdsmarked, som for nogle vil være forbundet med en periode uden arbejde men med ret til dagpenge.

5.4 Kontanthjælp

Figur 10 viser den gennemsnitlige udbetaling af kontanthjælp pr. person-år for en given alder. Igen er gennemsnittet udregnet for alle personer i gruppen og således også for dem, der ikke modtager kontanthjælp.

Figur 10. Årlig kontanthjælp, udgifter

Figuren viser, at de helt unge fædre i gennemsnit får mellem 14.000 og 18.000 kr. pr. år udbetalt i kontanthjælp. De unge fædre får mellem omkring 4.000 og 9.000 kr. pr. år udbetalt i kontanthjælp i gennemsnit for en given alder, mens de ældre fædre får mellem 2.000 og 4.000 kr. pr. år udbetalt i kontanthjælp for en given alder. Dermed har de helt unge fædre omkring dobbelt så høj udbetaling af kontanthjælp i forhold til de unge fædre for alle aldersgrupper og mindst 4 gange så høj udbetaling af kontanthjælp i forhold til de ældre fædre.

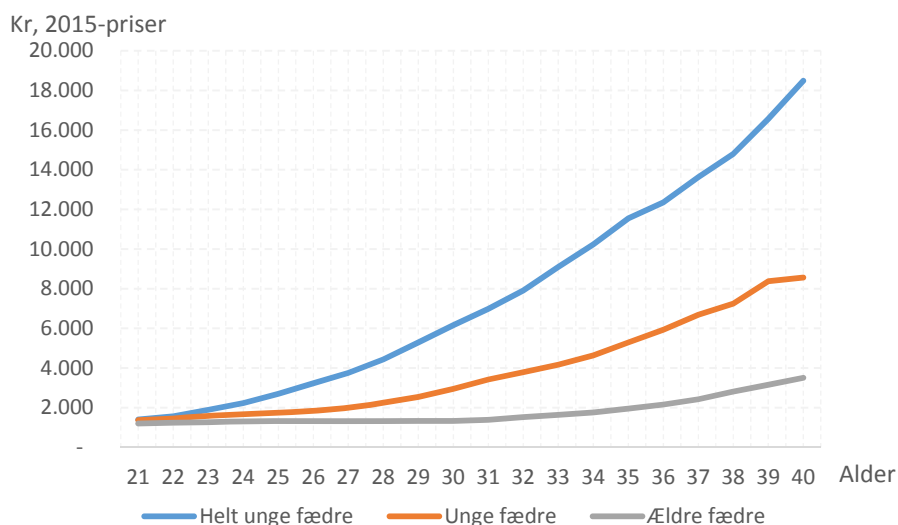
For de unge og ældre fædre er niveauet lavere indtil 25 års alderen, mens det for de helt unge fædre er mere konstant. En forklaring på dette kunne være, at man som helt ung får en reduceret sats, med mindre man er forsørger, og de helt unge fædre er jo netop forsørgere mens de unge og ældre fædre først bliver forsørgere i en senere alder.

5.5 Førtidspension

Figur 11 viser den gennemsnitlige udgift til førtidspension pr. år.

Figur 11. Førtidspension, udgifter

Figuren viser, at når de helt unge og de unge fædre er 30 år, er forskellen i den gennemsnitlige udgift til førtidspension omkring 3.000 kroner. Forskellen i udgiften til førtidspension mellem de helt unge og de ældre fædre er omkring 5.000 kroner, når fædrene er 30 år. Forskellene mellem henholdsvis de helt unge fædre og de unge fædre, samt de helt unge fædre og de ældre fædre, øges med alderen.

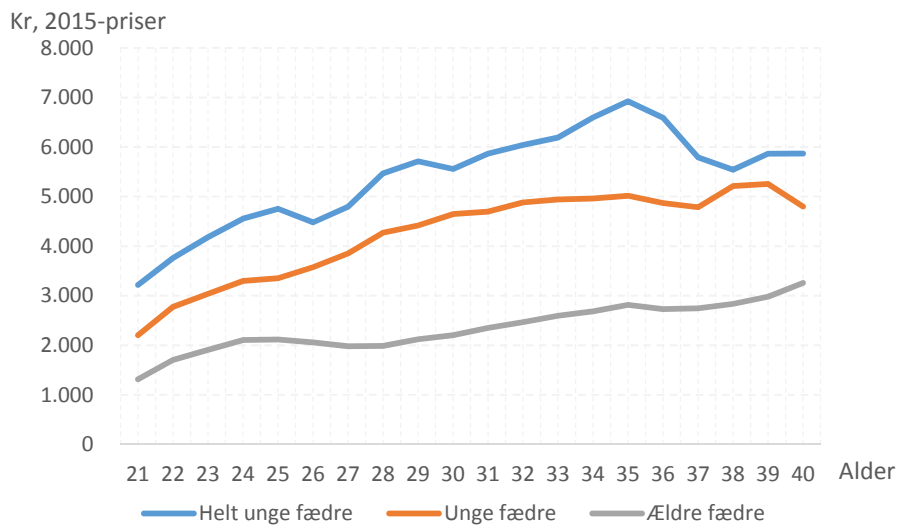
Tilkendelser af førtidspension stiger med alderen, og i 2009 var gennemsnitsalderen for nye førtidspensionister lidt under 46 år¹³. Man vil altså forvente, at der sker en stigning over tid i andelen der får tilkendt førtidspension for alle fædre grupperne. Omvendt vil man med de nye og strammere regler for tildeling af førtidspension, der blev indført i 2013, forvente at der er færre, der vil få førtidspension i fremtiden. Det er uklart, hvilke overførsler personer, der tidligere ville få tilkendt førtidspension, måtte ende med at få.

5.6 Sygedagpenge

Figur 12 viser de gennemsnitligt udbetalte sygedagpenge for de tre fædre grupper.

¹³ "Førtidspension, Årsstatistik 2013", Ankestyrelsen, 2013

Figur 12. gennemsnitligt udbetalt sygedagpenge, udgifter

På tværs af de forskellige aldre får de helt unge fædre udbetalt flest sygedagpenge i gennemsnit, og de ældre fædre får udbetalt færrest i gennemsnit. Fælles for alle fædre grupperne er, at der er en stigende tendens, jo ældre fædrene bliver. På tværs af alle aldre får de helt unge fædre i gennemsnit udbetalt omkring 1.500 kr. pr person-år mere end de unge fædre, og omkring 3.000-4.000 kr. pr. person-år mere end de ældre fædre.

6 Cost-savings analyse

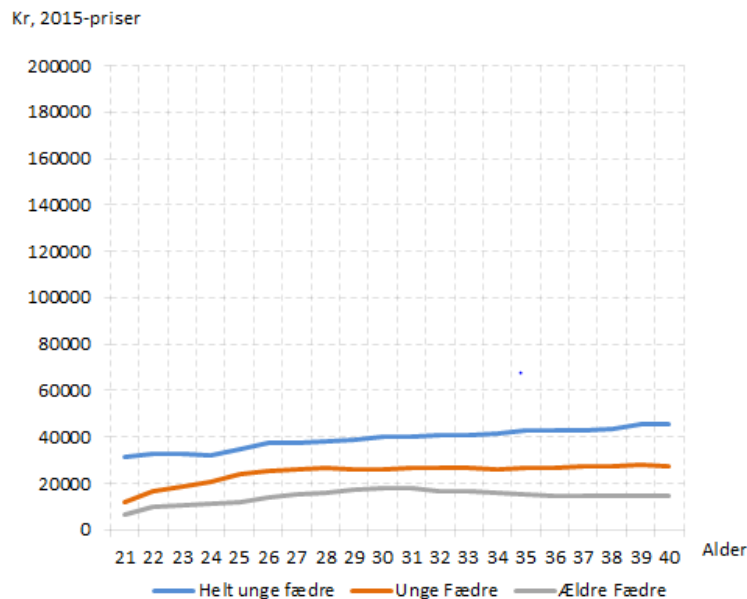
I dette afsnit sammenlignes de samlede udgifter til indkomstoverførsler og indtægter for gruppen af helt unge fædre med de tilsvarende udgifter og indtægter for gruppen af unge fædre. Tallene er baseret på delkomponenterne beskrevet i det foregående afsnit.

Vi har valgt at afgrænse analysen til omkostninger der vedrører arbejdsmarkedstilknytningen, da den beskrivende del af analysen peger på, at netop arbejdsmarkedstilknytning er en af de parametre, hvor de helt unge fædre i gennemsnit klarer sig dårligere end mænd, der bliver fædre i en senere alder. Der vil dermed være et økonomisk potentiale i forhold til at øge de helt unge fædres tilknytning til arbejdsmarkedet. Derudover er der gode og dækkende data for overførselsindkomster, hvilket derimod ikke nødvendigvis er tilfældet for ressourceforbrug i forbindelse med sociale indsatser (som fx indsatser

til voksne med psykiske problemer)¹⁴, hvilket ville gøre, at en opgørelse af de forskellige fædre grupperes ressourceforbrug af de sociale indsatser ville blive mangelfuld. Når det er sagt, viser den beskrivende analyse i Afsnit 3 og 4, at de helt unge fædre og deres børn er en gruppe, der med rette kan fokuseres på, også i forhold til netop sociale indsatser, der kan være med til at forebygge, at en forholdsvis stor andel ender i kriminalitet og udsathed.

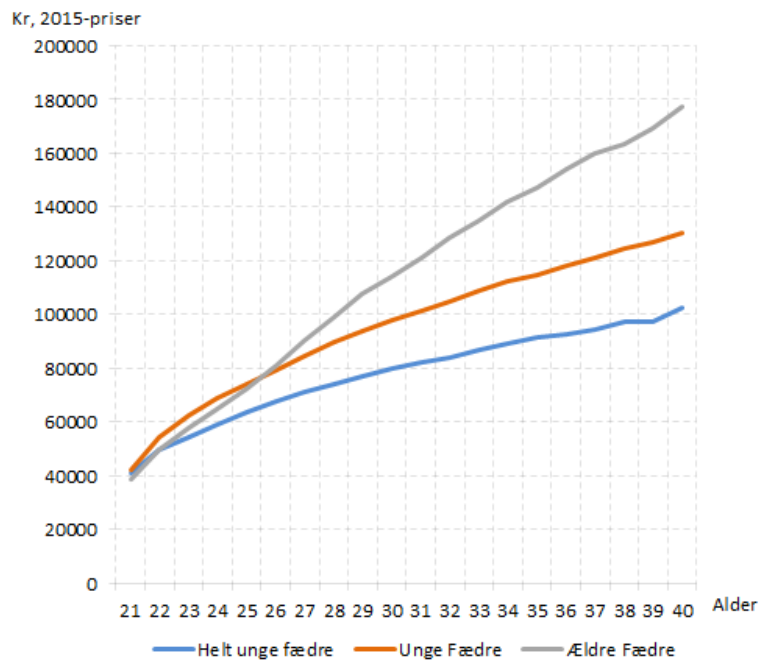
Figur 13 og 14 viser henholdsvis de samlede udgifter og de samlede indtægter for de tre grupper af fædre. Tallene bag graferne er også vist i Tabel 9-10 i Afsnit 8. Tallene viser, at de gennemsnitlige udgifter per person-år er henholdsvis 39.000, 24.500 og 14.000 2015-kr for henholdsvis helt unge, unge og ældre fædre. Tallene for de gennemsnitlige indtægter er henholdsvis 77.500, 95.500 og 113.500 2015-kr for henholdsvis helt unge, unge og ældre fædre. Der er altså forskel på fædre grupperne. Derudover viser tallene også, at det offentlige nettoudgifter til alle fædre grupperne er negativ, det vil sige at det offentlige indtægter overstiger det offentlige udgifter for alle grupperne.

Figur 13. Gennemsnitlige samlede udgifter

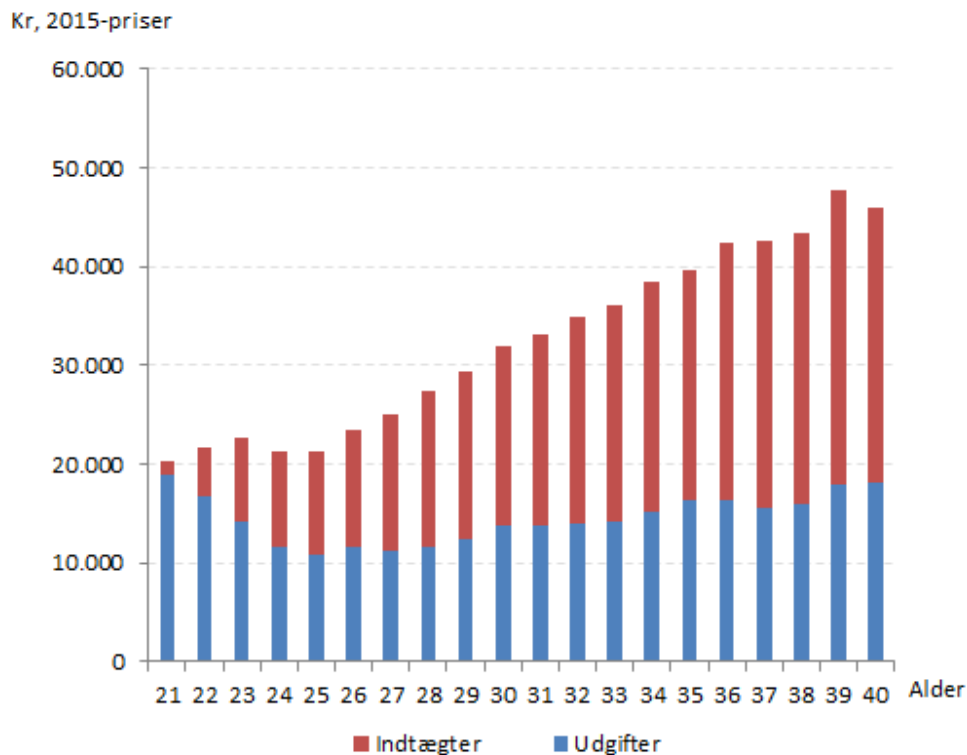
¹⁴Analysen "Kobling af udgifter og aktiviteter på det specialiserede voksenområde", KORA, 2017, finder at datakvaliteten er mangelfuld for en gruppe af indsatser målrettet voksne med handicap.

Figur 14. Gennemsnitlige samlede indtægter

Figur 15 viser den gennemsnitlige forskel i det offentlige nettoudgifter til de helt unge fædre sammenlignet med de unge fædre. Figuren afspejler således de samlede tal for indtægter og udgifter, hvor der er opdelt i forskellene i indtægter (rødt) og forskellene i udgifter (blåt). Tallene findes også i Tabel 11 i Afsnit 8. Der er en forskel i nettoudgifter i alle aldersgrupperne, når de helt unge fædre sammenlignes med de unge fædre. Denne forskel øges med alderen. Den gennemsnitlige forskel pr person pr år er ca. 32.500 2015-kr. Forskellen i nettoudgifter skyldes først og fremmest forskellen i skatteindbetalinger (indtægter), som dels kommer af en lavere beskæftigelsesgrad blandt de helt unge fædre, og dels kommer af en lavere erhvervsindkomst blandt de helt unge fædre, som er i beskæftigelse. Forskellen i indtægter er stigende med alderen, hvilket skyldes, at indkomsterne generelt er stigende med alderen. Forskellen i udgifter er mere konstant over aldersgrupperne.

Figur 15. Gennemsnitlig forskel i nettoudgifter mellem helt unge og unge fædre

Bemærk at beregningen i denne analyse ikke opgør det samfundsøkonomiske besparelsespotentiale. Det samfundsøkonomiske potentiale inkluderer ikke overførselsindkomster, da disse ikke udgør et ressourcetræk, men blot er en omfordeling af ressourcer blandt forskellige borgere. Den samfundsøkonomiske udgift ved en overførselsindkomst udgøres af det såkaldte forvriddningstab, der opstår ved indkomstbeskatning og efterfølgende påvirkning af arbejdsudbuddet. Derudover vil der i en samfundsøkonomisk analyse være en værditilvækst (gevinst) ved at en person går fra passiv forsørgelse til selvforsørgelse.

Som tidligere beskrevet er det ikke muligt på baggrund af denne analyse at fastslå, at der er en kausal sammenhæng mellem det at få børn i en tidlig alder og de helt unge fædres karakteristika, som fx arbejdsmarkedstilknytning, og brug af velfærdsydelse. Det kan lige så vel være, at der er underliggende faktorer som fx opvækstvilkår, der betyder, at gruppen af mænd, der får børn som helt unge også er dem, der i mindre grad får fodfæste på arbejdsmarkedet. Dette skal forstås sådan, at mændene, der bliver fædre som helt unge, ville have klaret sig dårligere på arbejdsmarkedet, også selv hvis de ikke var blevet fædre i en meget ung alder.

7 Konklusion

Denne rapport har undersøgt forskellige aspekter af de helt unge fædres sociale og økonomiske forhold samt udregnet dele af det offentlige udgifter og indtægter for denne gruppe sammenlignet med gruppen af mænd der bliver fædre i en senere alder.

Analysen viser, at de helt unge fædre i gennemsnit har et højere forbrug af offentlige overførsler og dermed koster det offentlige mere end andre grupper af fædre. Dette kan dels skyldes, at de helt unge fædre er udsatte og dermed i gennemsnit klarer sig dårligere i forhold til at opnå en uddannelse udover grundskolen samt at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed blive selvforsørgende. Den beskrivende analyse giver en indikation af dette. Den viser, at der blandt de helt unge fædre er en højere andel, der var udsatte i barndommen, at de opnår lavere uddannelsesniveau og begår mere kriminalitet som voksne. Desuden viser beskrivelsen, at de helt unge fædres børn også i højere grad er udsatte i deres barndom.

Alt i alt viser analysen, at det vil give god mening at have fokus på indsatser mod gruppen af unge fædre og deres børn.

8 Appendiks: Analyse af udgifter og indtægter

I analysen af udgifter og indtægter er der renset for eventuelle tidseffekter. Disse effekter kan skyldes makroøkonomiske tendenser som høj- eller lavkonjunktur, som vil påvirke det generelle beskæftigelsesniveau og dermed det generelle indkomstniveau. Derudover tager dette også i et vist omfang højde for ændringer over tid i regler for beskatning og modtagelse af overførselsindkomster.

Det gøres i praksis ved at opstille en lineær regressionsmodel som:

$$Y_{it} = \beta_0 + \delta \cdot tid_t + \pi \cdot alder_{it} + \lambda(alder_{it} \cdot gruppe_i) + \gamma \cdot gruppe_i + \varepsilon_{it}$$

hvor

Y_{it} : Indtægt eller udgift,

tid_t : Tidsdummy for hvert år,

$alder_{it}$: Aldersdummy

$gruppe_i$: Dummy for hver gruppe af fædre

Herefter forudsiges indtægter og udgifter på 2013-niveau.

Tabellerne nedenfor viser resultaterne for de samlede udgifter, samlede indtægter samt forskellene mellem helt unge og unge fædre.

Tabel 9. Udgifter (2015-kr)

Alder	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
21	31.080	12.089	6.820
22	32.954	16.300	9.812
23	32.753	18.658	10.623
24	32.284	20.739	10.952
25	34.965	24.177	11.900
26	37.295	25.639	13.846
27	37.434	26.171	15.000
28	38.037	26.402	15.812
29	38.686	26.225	16.990
30	40.017	26.144	18.205
31	40.383	26.679	17.819
32	40.596	26.639	16.734
33	40.588	26.328	16.492
34	41.477	26.299	15.737
35	42.908	26.648	15.104
36	43.061	26.639	14.473
37	42.787	27.145	14.286
38	43.322	27.453	14.500
39	45.737	27.842	14.549
40	45.149	26.987	14.788
Gennemsnit	39.076	24.560	14.222

Tabel 10. Indtægter (2015-kr)

Alder	Helt unge fædre	Unge fædre	Ældre fædre
21	40.885	42.200	38.608
22	49.497	54.529	49.380
23	54.146	62.680	57.552
24	58.754	68.582	64.452
25	63.493	73.953	72.189
26	67.639	79.390	80.788
27	70.854	84.577	90.233
28	73.896	89.611	99.164
29	76.952	93.808	107.512
30	79.723	97.806	114.356

31	81.919	101.391	121.283
32	84.075	105.053	128.650
33	86.773	108.560	135.135
34	89.224	112.417	141.954
35	91.252	114.657	147.397
36	92.304	118.359	154.161
37	94.170	121.084	160.172
38	97.151	124.666	163.255
39	97.330	127.069	169.152
40	102.394	130.147	177.483
Gennemsnit	77.622	95.527	113.644

Tabel 11. Forskel i udgifter og indtægter mellem helt unge og unge fædre (2015-kr)

Alder	Udgifter	Indtægter	Netto
21	18.991	-1.315	20.305
22	16.655	-5.032	21.687
23	14.096	-8.534	22.630
24	11.545	-9.828	21.372
25	10.788	-10.459	21.248
26	11.655	-11.751	23.406
27	11.263	-13.723	24.986
28	11.634	-15.714	27.349
29	12.461	-16.855	29.316
30	13.873	-18.083	31.956
31	13.704	-19.472	33.176
32	13.957	-20.978	34.935
33	14.260	-21.787	36.047
34	15.178	-23.193	38.371
35	16.260	-23.405	39.665
36	16.422	-26.055	42.476
37	15.641	-26.913	42.555
38	15.869	-27.514	43.383
39	17.895	-29.739	47.634
40	18.162	-27.753	45.915
Gennemsnit	14.515	-17.905	32.421